ליקח כהן פטין. למחלית שכר: [**ספ"ר**]. **קמייתא**-ר"מ [דאמר] שינוי קונה **בתרייתא**=ר' יהודה [דאמר] שינוי אינו קונה **ומיהו** אם **פתחו פתחו לו דאתו לעוותיה שדריה: לגופיה.** ממר לגבוה וספסל להשתמש: **מאכל לפחורה.** בכל מידי דאיכא רווחא ניחא ליה וכי הותירו לו שינוי הוא: **מי סודיעו.** למוכר החטין שלורך בעל המעות הן שיקנה לו דקתני "הותירו לחמנע" בשלמא לר' אלעזר אליבא דר"מ דאמר בכל דהו ניחא ליה לו מְסַנֶּה הוא ושליחותיה דבעל הבית קעביד וקני בעל מעות מחלית השכר אלא לר' יוחנן דאמר מְסַנֶּה הוא ולא הוי שליחותו ומיהו שינוי לא קני, קשיא, דממאן קבעי למקני, הא לא קנינהו בעל מעות מעולם: **אין לו.** לגזבר לא בכסות אשתו למשכנו בשביל הערך וכן לגבי מקדים לא הוו בכלל נכסים להקדישו: **נשמן.** דאשתו וכנו: **מדשים.** רבותא נקט: **מעלין לו תפילין.** ולזה המעות ויתן בשבילם להקדש: **מעלין.** שמין: **אמר ליה אביי אין.** ודאי דעתו של אדם על תפילין להקדישן דכבר הלי נמי מלוה קעבידנא דיהיבנא להקדש: **והלא מייבי ערכין שנו כאן.** לקתני המערך את עצמו: **ממשכנין.** בעל כרחו אלמא לאו מְסַנֶּה דעתו הוא: **סלוקת שדה מחבירו בשם ריש גלותא.** שאמר לו למוכר "לוקח ריש גלותא אני ואחזיר לך שדה זו לקדש לך" ונתכוון להטיל אימה שלא יעלו עליה עסיקין וכתב המוכר שטר המכירה בשם ריש גלותא: **אין כופין ריש גלותא.** לחזור ולכתוב שטר מכירה שהוא מכרה לגוקח ואם אומר לו לוקח למוכר "על מנת שיכתוב לי ריש גלותא בשמו לשמי שטר אחר" כופין ריש גלותא למוכר: **לא יקרייבו.** שעשיתם אותי רחם להטיל אימה: **ולא יגלוחייבו.** שאתם בחים לעשות אותי "למוכר שדות": **הכי קאמר סלוקת שדה בשם מחבירו ריש גלותא אין**

ליקח מהם חטין ולקח מהם שעורין, שעורין ולקח מהם חטין **תניא הדא** אם **פתחו פתחו לו** ואם **הותירו הותירו לו** **ותני הדא** "אם פתחו פתחו לו ואם הותירו הותירו לאמצע אמר רבי יוחנן לא קשיא הא ר"מ והא רבי יהודה: הא ר"מ דאמר שינוי קונה והא רבי יהודה דאמר 'שינוי אינו קונה', מתמיה לה ר' אלעזר ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר"מ אלא במידי דחזי ליה לגופיה אבל לסחורה לא אמר, אלא אר"ר אלעזר הא והא ר' מאיר ולא קשיא כאן לאכילה כאן לסחורה; מחכו עלה בבמערבא לר' יוחנן אליבא דר' יהודה: וכי מי הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל מעות אתקיף לה רב שמואל בר ססרטי אי הכי אפילו חטין וחטין נמי לא? אמר רבי אבהו שאני 'חטין וחטין' דשליחותיה קא עביד וכי בעל הבית דמי? תדע דתנן *אחד המקדיש נכסיו ואחד המערב את עצמו-אין לו: בכסות אשתו, ולא בכסות בניו, ולא בצבע שצבע לשמן, ולא בסנדלים חדשים שלקחן לשמן ואמאי לימא הכא נמי 'מי הודיעו לצבע שיקנה צבעו לאשה' אלא לאו משום דאמרינן [דשליחותיה קא עביד וכיון אשתו דמי הכא נמי] שליחותיה קא עביד ובית בעה"ב דמי, אר"ר אבא *לא, כל המקדיש נכסיו אין דעתו על כסות אשתו ובניו, מתקיף לה רבי זירא וכי דעתו של אדם על תפילין *ותנן המקדיש נכסיו מעלין לו תפילין א"ל אביי אין: דעתו של אדם על תפילין-המקדיש נכסיו' סבר *מצוה קא עבידנא, ואין דעתו של אדם על כסות אשתו ובניו משום איבה, מתקיף לה רב אושעיא והלא 'חייבי ערכין' שנו כאן *ותנן חייבי ערכין ממשכנין אותן וכי דעתו של אדם על עצמו? אלא אמר רבי אבא כל המקדיש נכסיו נעשה כמי שהקנה להן כסות אשתו ובניו מעיקרא. תנו רבנן הלוקח שדה בשם חבירו אין כופין אותו למכור ואם אמר לו "על מנת כופין אותו למכור מאי קאמר? אמר רב ששת: הא"ק הלוקח שדה מחבירו בשם ריש גלותא אין כופין אותו לריש גלותא למכור ואם אמר על מנת כופין את ריש גלותא למכור אמר מר הלוקח שדה בשם ריש גלותא אין כופין אותו ריש גלותא למכור מכלל דמקנא קניא ליה, לימא פליגא דבני מערבא דאמרי "וכי מי הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל הבית" אי משום הא לא קשיא כגון דאודעיה לבעל שדה ואודעינהו לסהדי, אלא אימא מיפא על מנת כופין אותו ריש גלותא למכור אמאי, ולימא ריש גלותא "לא יקרייבו בעינא ולא זילותייבו בעינא" אלא אמר אביי הא"ק הלוקח שדה בשם הבירו (ריש גלותא) אין

מה מועיל שאין דעתו עליהם מ"מ בע"כ נערך מכל מה שיש לו אלא משום דאית ליה פירכא אחריתי לא חש למפרך: כגון

דא רבי יהודה דאמר שינוי אין קונה. הלכך אם הותירו לאמצע שכך טתן לו למחלית שכר ואם פתחו פתחו לו דמי אמר ליה לא היה לך לשטת מדעתי ואת הוא דפשעת: **מי** הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל מעות. אם אותו המשלח אבל לוקח דהייט שליח קנה להו איכא למפרך כמי לר' אלעזר אמאי לא אוקי כמי הא והא כרבי יהודה כאן לאכילה כאן לסחורה היא דקתני אם פתחו פתחו לו ואם הותירו הותירו לו הייט לאכילה דקפיד ולא שליחותיה קעביד הלכך לא קני להו לבעל המעות כלל משום טעמא דמי הודיעו לבעל חטין וההיא דקתני אם הותירו הותירו לאמצע דאמר ליה לחקוני שדרתיך ולא לטוותי ומיהו אין קושיא כ"כ לר"א כמו לר' יוחנן הלכך לא פריך אלא לר' יוחנן ואם נפרש מי הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל מעות הרי בעל מעות לא קנה ושליח כמי לא קנה שלא נתכוון לקנות לעצמו וחוזר המקח כמו מקח טעות אז איכא למפרך לר' אלעזר דלא מצי לאוקמי תרוייהו כרבי יהודה דכיון דשינוי לא קני לרבי יהודה אם כן אמאי אם פתחו פתחו לו אפילו לאכילה הא כיון דקמקפיד ולא שליחותיה קעביד ואיכא למימר מי הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל מעות אם כן חוזר המקח ואם כן אמאי אם פתחו פתחו לו ואם הותירו הותירו לו דמשמע שקונה אותו השליח:

שאני חטין וחטין דשליחותיה קעביד תדע דתנן כו'. תימה אמאי אינטריך לאתויי מהא דתנן ולא מגופא דברייתא משמע הכי דדוקא נקט ליקח בהן חטין ולקח בהן שעורים הא חטין וחטין משמע דפשיטא דאם הותירו הותירו לאמצע וה"ל משמע דתירוצא דרבי אלעזר דמתרץ כאן לסחורה משמע משום דלסחורה לא קפיד והוי כחטין וחטין והותירו הותירו לאמצע וי"ל דברייתא מלינן לאוקמי כגון שהודיעו שהוא קונה לבעל המעות והא דפריך מי הודיעו בעי למימר דמסתמא מיירי הברייתא בכל ענין אפילו לא הודיעו והא פריך רב שמואל אי הכי אפילו חטין וחטין נמי אי מיירי שלא הודיעו אלא ע"כ מיירי כשהודיעו ומשני שאני חטין וחטין דשליחותיה קעביד דתנן כו' והשתא ודאי צריך להביא מהא דתנן דמגופא דברייתא ליכא למשמע מידי דאיכא לאוקמי כשהודיעו וא"ת מאי מוכח טפי מהא דתנן הא איכא לאוקמא נמי כשהודיעו לצבע דהאי למר דאשתו היא וגרהה דלא דמי דלעיל ודאי איכא למימר הוא מודיע כדי שיקנה לבעל המעות אבל הכא למה יש להודיעו הלא דעתו ליתן לאחר כך ומן ההקדש לא מסיק אדעתיה: **מי** הודיעו לצבע שיקנה צבע לאשה. תימה מאי פריך תיגה אם יש שבח סממנין על גבי למר אבל אם אין שבח סממנין על גבי הלמר מה לנו לתוס אם אין הצבע מקנה צבעו לאשה וי"ל דהכי פריך כיון דאין הצבע מקנה צבעו לאשה ויכול הצבע לתבוע שבח מן האשה דאע"ג דאין שבח סממנים ע"ג הלמר מ"מ היא נהנית ממעשה ידיו וגריכה ליתן לו שכר וכיון דיכול ליקח שכר מאשה ח"כ מעות שקיבל מבעל האשה הן הקדש דאינן שכירות כיון שהאשה חייבת שכירות ולפי מה שפירשתי לעיל דכיון דלא הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל המעות תוחר המקח ע"כ לא פריך הכא אלא ממעות שקיבל הצבע שיהיו הקדש אפילו אם יש שבח סממנין על גבי הלמר לא קנתה האשה והבעל נמי לא קנה וחוזר הצבע לצבע בע"מ שהוא ואין לו להקדש בצבע כלום אלא המעות שקיבל הצבע כיון שתוזרין לבעל יהו הקדש והצבע יחזור ויתבע השכירות מן האשה ואמאי קתני אין לו לבעל בכסות אשתו משמע שבחנם בא לה: **אין** דעתו של אדם על כסות אשתו. הלכך אין דעתו להקדיש אותן מעות שנתן לצבע שלא יחזור ויתבע מן האשה ולפי האי טעמא הוה ליה למפרך מכל מה שיש לו אלא משום דאית ליה פירכא אחריתי לא חש למפרך:

כגון

ליקח מהם שעורין ולקח מהם חטין **תניא הדא** אם **פתחו פתחו לו** ואם **הותירו הותירו לו** **ותני הדא** "אם פתחו פתחו לו ואם הותירו הותירו לאמצע אמר רבי יוחנן לא קשיא הא ר"מ והא רבי יהודה: הא ר"מ דאמר שינוי קונה והא רבי יהודה דאמר 'שינוי אינו קונה', מתמיה לה ר' אלעזר ממאי דלמא עד כאן לא קאמר ר"מ אלא במידי דחזי ליה לגופיה אבל לסחורה לא אמר, אלא אר"ר אלעזר הא והא ר' מאיר ולא קשיא כאן לאכילה כאן לסחורה; מחכו עלה בבמערבא לר' יוחנן אליבא דר' יהודה: וכי מי הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל מעות אתקיף לה רב שמואל בר ססרטי אי הכי אפילו חטין וחטין נמי לא? אמר רבי אבהו שאני 'חטין וחטין' דשליחותיה קא עביד וכי בעל הבית דמי? תדע דתנן *אחד המקדיש נכסיו ואחד המערב את עצמו-אין לו: בכסות אשתו, ולא בכסות בניו, ולא בצבע שצבע לשמן, ולא בסנדלים חדשים שלקחן לשמן ואמאי לימא הכא נמי 'מי הודיעו לצבע שיקנה צבעו לאשה' אלא לאו משום דאמרינן [דשליחותיה קא עביד וכי אשתו דמי הכא נמי] שליחותיה קא עביד ובית בעה"ב דמי, אר"ר אבא *לא, כל המקדיש נכסיו אין דעתו על כסות אשתו ובניו, מתקיף לה רבי זירא וכי דעתו של אדם על תפילין *ותנן המקדיש נכסיו מעלין לו תפילין א"ל אביי אין: דעתו של אדם על תפילין-המקדיש נכסיו' סבר *מצוה קא עבידנא, ואין דעתו של אדם על כסות אשתו ובניו משום איבה, מתקיף לה רב אושעיא והלא 'חייבי ערכין' שנו כאן *ותנן חייבי ערכין ממשכנין אותן וכי דעתו של אדם על עצמו? אלא אמר רבי אבא כל המקדיש נכסיו נעשה כמי שהקנה להן כסות אשתו ובניו מעיקרא. תנו רבנן הלוקח שדה בשם חבירו אין כופין אותו למכור ואם אמר לו "על מנת כופין אותו למכור מאי קאמר? אמר רב ששת: הא"ק הלוקח שדה מחבירו בשם ריש גלותא אין כופין אותו לריש גלותא למכור ואם אמר על מנת כופין את ריש גלותא למכור אמר מר הלוקח שדה בשם ריש גלותא אין כופין אותו ריש גלותא למכור מכלל דמקנא קניא ליה, לימא פליגא דבני מערבא דאמרי "וכי מי הודיעו לבעל חטין שיקנה חטין לבעל הבית" אי משום הא לא קשיא כגון דאודעיה לבעל שדה ואודעינהו לסהדי, אלא אימא מיפא על מנת כופין אותו ריש גלותא למכור אמאי, ולימא ריש גלותא "לא יקרייבו בעינא ולא זילותייבו בעינא" אלא אמר אביי הא"ק הלוקח שדה בשם הבירו (ריש גלותא) אין

ליקח כהן פטין. למחלית שכר: [**ספ"ר**]. **קמייתא**-ר"מ [דאמר] שינוי קונה **בתרייתא**=ר' יהודה [דאמר] שינוי אינו קונה **ומיהו** אם **פתחו פתחו לו דאתו לעוותיה שדריה: לגופיה.** ממר לגבוה וספסל להשתמש: **מאכל לפחורה.** בכל מידי דאיכא רווחא ניחא ליה וכי הותירו לו שינוי הוא: **מי סודיעו.** למוכר החטין שלורך בעל המעות הן שיקנה לו דקתני "הותירו לאמצע" בשלמא לר' אלעזר אליבא דר"מ דאמר בכל דהו ניחא ליה לו מְסַנֶּה הוא ושליחותיה דבעל הבית קעביד וקני בעל מעות מחלית השכר אלא לר' יוחנן דאמר מְסַנֶּה הוא ולא הוי שליחותו ומיהו שינוי לא קני, קשיא, דממאן קבעי למקני, הא לא קנינהו בעל מעות מעולם: **אין לו.** לגזבר לא בכסות אשתו למשכנו בשביל הערך וכן לגבי מקדים לא הוו בכלל נכסים להקדישו: **נשמן.** דאשתו וכנו: **מדשים.** רבותא נקט: **מעלין לו תפילין.** ולזה המעות ויתן בשבילם להקדש: **מעלין.** שמין: **אמר ליה אביי אין.** ודאי דעתו של אדם על תפילין להקדישן דכבר הלי נמי מלוה קעבידנא דיהיבנא להקדש: **והלא מייבי ערכין שנו כאן.** לקתני המערך את עצמו: **ממשכנין.** בעל כרחו אלמא לאו מְסַנֶּה דעתו הוא: **סלוקת שדה מחבירו בשם ריש גלותא.** שאמר לו למוכר "לוקח ריש גלותא אני ואחזיר לך שדה זו לקדש לך" ונתכוון להטיל אימה שלא יעלו עליה עסיקין וכתב המוכר שטר המכירה בשם ריש גלותא: **אין כופין ריש גלותא.** לחזור ולכתוב שטר מכירה שהוא מכרה לגוקח ואם אומר לו לוקח למוכר "על מנת שיכתוב לי ריש גלותא בשמו לשמי שטר אחר" כופין ריש גלותא למוכר: **לא יקרייבו.** שעשיתם אותי רחם להטיל אימה: **ולא יגלוחייבו.** שאתם בחים לעשות אותי "למוכר שדות": **הכי קאמר סלוקת שדה בשם מחבירו ריש גלותא אין**

עין משפט נר מצוה

צו א מיי' פ"ח מהלכות שכירות הלכה ה ופ"ט הלכה כ סמג עשין קמד טור ש"ע מ"מ סי' קמג סעיף ה וסי' קמו סעיף יח וש"ס:

צח ב מיי' פ"ג מהל' שכירות הלכה יד סמג עשין קלא:

◇ גיטין לרפסיד

תוס' צט ג מיי' שם פ"ז מגזילה ואבידה הלכה ג סמג לאוין עשין קנב: טור יו"ד ולקח דברים אחרים ובכל גאת הרגיח ד מיי' שם פ"ג הלכה יד:

קא ה מיי' פ"ב מהלכות שכירות הלכה ה סמג עשין סב טור ש"ע מ"מ סי' קסד סעיף ב:

מבנה

I מחכו עלה בבמערבא - בדגרסי בגמרא דיש בתוספות דגרסא דיש בתוספות ריד ב:

II ◇ גיטין לרפסיד

III ▽ גיטין לרחות הקונה ומחזיק את דברי מדיני הקנין (ומר נמי הקנין מבולם על לשיחות)

△ ▽ (מיקף) - הגהה: מאוחרת אלו הם דברי הקונטרס (ב) אלא נראה דכן מנהג יהיה על דברי ר"אבא דכן מיניה אותה ל-△

△ גרס ר"אבא-אין חלות סיוד מהקנין דאין חלות הקנין תלוי בשיחות אלא בגדרת

▽ נסיונות לרחות את ר"אבא

נוגע

הקונה בדרך חבירו (אבל לא התכוון בשאחת חבירו יכנוס אותו אלא דרך לשם הפחדה) מבנה

△ = הסברת על ר"ש ור"ש ובר"מ: "הלוקח שדה..."

▽ הבלות ריש ופסק

מסורת הש"ס

[סנהדרין יג: וש"נ]

* אמרת סוגיית (ב) אלו דברי הוה דיד סוף הסוגיא נגוד קושית מחכו עלה בבמערבא

כתובות כד. ** מאירי סוגיית ב) דתוספות דאמרי דאמר ר"ש בסוגיא דאמרי דבר מקרי דאמרי דאמרי דמקרי מקרי מקרי יפה נגוד בל גיון כיבמאיר ר"אבא מקרי עלין ופסק פמאיר ואחרן נגוד ר"אבא בגדרתו ואין לדוכיה בסוגיא דגמרא ר"אבא מקרי מקרי נכסיו...

ר"אבא מבאר טאין לראבה דבריא סיוד דברין מקרי

ב"ב קנא. ערכין כב:

* ביבמות מבאר לקחת אלו הכל אם הדבר דמקרי דמקרי מקרי [עלין כב.] מראה לאחר

שם כח. נעיל מ.

גליון הש"ס

גמ' מחכו עלה בבמערבא. ביאה דף לא ע"ב שבועות דף כו ע"א: שם לא כל המקדים. עי' נדרים דף מג ע"ב: